

බුදු සිරිත අනුව යමු අභියෝග ජය ගනිමු

අප සියලු දෙනාගේ ම ජීවිත අභියෝගවලින් පිරී ඇත. මෙලොව උපන් මිනිසාට උපතේ සිට මරණය දක්වා ම විවිධාකාර අභියෝග රැසකට මුහුණ දීමට සිදු වේ. සියලු දෙනාට ම අභියෝග පොදු වුව ද මිනිසුන් ඒවාට මුහුණ දෙන ආකාරය විවිධ ය. සාර්ථක ලෙස අභියෝග ජය ගත් මිනිසුන් මානව ඉතිහාසයේ ඉතා විරල වන අතර ඔවුන් ශ්‍රේෂ්ඨ මිනිසුන් ලෙස ඉතිහාසගත වී ඇත.

අභියෝගවලට සාර්ථක ව මුහුණ දුන් පරමාදර්ශී වර්තය වන්නේ තිලෝගුරු බුදුපියාණන් වහන්සේ ය. පන්සාලිස් වසක් වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ජීවිතය අභියෝගවලින් ගහණ වූවකි. උන් වහන්සේ තරම් අභියෝගවලට මුහුණ දුන් වෙනත් පුද්ගලයකු නොමැති තරම් ය. සිදුහත් කුමාර අවධියේ එතුමාණන් මුහුණ දුන් අභියෝග මොනවා ද යි අප 10 ශ්‍රේණියේ දී හදාරා ඇත. බුදුරජාණන් වහන්සේ විවිධ අවස්ථාවල දී මුහුණ දුන් අභියෝග පිළිබඳ ව හදාරා ඒ ඇසුරින් ශිෂ්‍ය ජීවිතයේ අභියෝග ජය ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය දැනුම හා අධිෂ්ඨානය වර්ධනය කර ගැනීමට මෙම පාඩමින් අපට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

ලොච්ඡුරා බුද්ධත්වයට පත් වීම ම අතිශය දුෂ්කර අභියෝගයකි. ලෝකික පෘථග්ජන ස්වභාවය ඉක්මවා ලෝකෝත්තර තත්ත්වයක් වෙත ලඟාවීම තුළින් බුදුරජාණන් වහන්සේ අභියෝග ජය ගැනීමේ පරමාදර්ශය ලොවට ලබා දුන්හ. උන් වහන්සේ සියලු කෙලෙස් මරුන් පරදවා ලොච්ඡුරා බුද්ධත්වයට පත් වී එම දුෂ්කර වූ අභියෝගය ජය ගත් සේක. එම ජයග්‍රහණය අහඹු, අනපේක්ෂිත සිදුවීමක් නොවේ. ඒ සඳහා උන් වහන්සේට උපකාරී වූයේ දිගු කලක් සසර තමන් ප්‍රගුණ කළ ආධ්‍යාත්මික ශක්තියයි. ඒ බැව් උන් වහන්සේගේ මුවින් නිරායාසයෙන් පිට වූ පළමු උදාන වාක්‍යයෙන් පසක් වේ.

අනේකජාති සංසාරං	-	සන්ධාවිස්සං අනිඛිඛිසං
ගහකාරකං ගවේසන්තෝ	-	දුක්ඛා ජාති පුනඵපුනං
ගහකාරක දිට්ඨෝසි	-	පුන ගේහං නකාහසී
සබ්බාතේ ඵාසුකා භග්ගා	-	ගහකුටං විසංඛිතං
විසංඛාරගතං චිත්තං	-	තණ්හානං ඛයමජ්ඣගා

මම සසර දුකට මුල්වන පංචස්කන්ධය නමැති ගෙය තනන වඩුවා සොයා සසර නොයෙක් ජාතිවල ඇවිද්දෙමි. එහෙත් දක්නට නොලැබිණි. දැන් මම ඒ වඩුවා දිටිමි. යළි නුඹට මේ පංචස්කන්ධය නමැති ගෙය සෑදීමට හැකියාවක් නොමැත. ගෙයි පරාල බිඳ දැමුවෙමි. කැණීමඬල සුන් කළෙමි. තණ්හාව ක්ෂය කොට රහත් බවට පැමිණියෙමි.

මේ අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේට මුහුණ දීමට සිදු වූ ප්‍රධානතම අභියෝගය වූයේ දුක් සහිත වූ පඤ්චෝපාදස්කන්ධය නමැති ගෘහය නිර්මාණය කරන අදාශ්‍රමාන වූ බලවේගය හඳුනා ගෙන එය නැති කිරීම ය.

බුද්ධත්වයට පත් වීම සඳහා උන් වහන්සේට දස මාර සේනා පරාජය කිරීමට සිදු විය. තමා ප්‍රගුණ කළ පාරමිතා ධර්මයන්ගේ බල මහිමය ද, අත් පත් කර ගත් උසස් මට්ටමේ මානසික දියුණුව ද නිසා එම දුෂ්කර වූ අවස්ථාවට උන් වහන්සේට නොබිය ව, නොසැලී, අධිෂ්ඨානශීලී ව මුහුණ දීමට හැකියාව ලැබුණි. උන් වහන්සේ වසගයට ගැනීමේ අරමුණින් පැමිණි තණ්හා, අරතී, රගා යන මාර දුවරුන් අසාර්ථක රංගනයක යෙදී පලා ගියේ උන් වහන්සේගේ දෘඪත්වය සිත මඳකුදු සසල කිරීමට නොහැකි බව වටහා ගත් නිසා ය. පාසල් සිසුන් වන අපට ද ඉදිරි දියුණුවට අවහිර වන මාර බලවේග විවිධ ස්වරූපයෙන් ක්‍රියාත්මක විය හැකි ය. තරුණ මදය, කුසගින්න, කුසිතකම, දඩබ්බර ගතිය, ප්‍රචණ්ඩ සිතුවිලි, කාමුක හැඟීම්, ඊර්ෂ්‍යාව, පළිගැනීම ආදිය අනාගත ජයග්‍රහණ අඩපණ කිරීමට මුල් වන ප්‍රධාන බලවේග වේ. මෙම අභියෝගවලට සාර්ථක ව මුහුණ දීමට නම් විමසුම්ශීලී බුද්ධිය, අධිෂ්ඨානය, ඉවසීම, ආත්ම සංයමය, නොපසුබස්නා උත්සාහය, උපායශීලී බව අප සතු විය යුතු ය. ඉහළ මට්ටමේ ජයග්‍රහණ ලද සියලු දෙනා තුළ පැවැති දියුණුවේ රහස මෙම උතුම් ගුණාංග ය.

බුද්ධත්වය අවබෝධ කර ගත් තමන් වහන්සේට සෙවණ ලබා දුන් බෝධීන් වහන්සේ දෙස සතියක් ඇසි පිය නොහෙළා බලා සිටීමෙන් කෙළෙහිගුණ දැක්වීමේ මහඟු ආදර්ශය බුදුරජාණන් වහන්සේ ලෝකයාට පෙන්වූ කළ සේක. සිත්පිත් නොමැති වෘක්ෂයක් දෙස සතියක් ඇසි පිය නොහෙළා බලා සිටීම අභියෝගයකි. පරිසරය අප රකින අතර අප විසින් ද පරිසරයට කාරුණික වී සමස්ත සත්ත්ව පැවැත්මට කාරුණික විය හැකි බව සිසුන් වශයෙන් වටහාගෙන කටයුතු කිරීමෙන් අනාගත ලෝකයේ පාරිසරික අර්බුද අවම කර ගැනීමට අපට ද දායක විය හැක.

බෝසත්වරයකුගේ පරම අභිලාශය පළමු ව තමා ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීම ය. දෙවනු ව අවබෝධ කර ගත් දහම ලෝකයාට දේශනා කොට ඔවුන් ද සසර දුකින් මුදා ගැනීම ය. පළමු ව තමා අවබෝධ කර ගත් ධර්මය අන්‍යයන්ට දේශනා කිරීමට සැරසුණ මොහොතේ උන් වහන්සේට මුහුණ දීමට සිදු වූයේ බරපතල අභියෝගයකටයි. එනම් කෙලෙස් මලින් පිරුණු පාඨග්ජන මිනිස් සමාජයට මෙම ගැඹුරු දහම අවබෝධ කරවීම ය. ධර්මය දේශනා කිරීමට පස්වග මහණුන් තෝරා ගත් පසු ඒ සඳහා ඉසිපතනයේ මිගදායට වැඩම කළ අවස්ථාවේ දී ඔවුහු බුදුරජාණන් වහන්සේගේ බුද්ධත්වය පිළිගැනීමට මැළි වූහ. පසු ව තමන් වහන්සේ කිසි විටෙක සත්‍යයක් මිස අසත්‍යයක් නොපවසන බවට ප්‍රකාශ කර පස්වග තවුසන්ට ධර්මය දේශනා කරන ලදී. ජීවිත අභියෝග ජය ගැනීමට සත්‍ය වචනයේ බලය සහ විමසුම්ශීලී වීම අවශ්‍ය බව මෙයින් පැහැදිලි වෙයි.

තනතුරු ප්‍රදානය කිරීමේ දී සමාජයේ බොහෝ විට අපට දක්නට ලැබෙන්නේ විවිධ පෞද්ගලික සම්බන්ධතා මත කටයුතු කිරීමයි. සමාජයක යහපැවැත්මට එය අතිශය හානිකර ය. බුදුරදුන් තනතුරු ප්‍රදානය කිරීමේ දී අනුගමනය කළේ ගෝත්‍රය, කුලය, නිලය හෝ වෙනත් පුද්ගල සාධක නොව තනතුරුලාභියා සතු ව නිසඟයෙන් පවත්නා කුසලතාවයි. තනතුරු ප්‍රදානය කිරීමේ දී උන් වහන්සේට විවිධ අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට සිදු විය. අන්‍යාගමික ලබ්ධිකයින් ලෙස මුල දී ක්‍රියා කළ කෝලින, උපතිස්ස දෙදෙනාට ශාසනික පැවිද්ද ලැබීමෙන් පසුව අගසව් තනතුරු ප්‍රදානය කළේ ඔවුන් දෙදෙනා සතු ව පැවැති සුවිශේෂීතාවන් ද ඒ සඳහා ම පිරු පිළිවෙත් ද සැලකිල්ලට ගෙන ය. ලබා දුන් තනතුරු පිළිබඳ අභ්‍යන්තර ව සිටි වන්න හිමි බුදුරදුන්ට විරුද්ධ ව විවිධ චෝදනා ඵල්ල කළ ද උන් වහන්සේ ඒ සියල්ලට උපේක්ෂාවෙන් මුහුණ දුන් සේක.

හික්ෂු සමාජය ගොඩනැගුණේ ගිහි සමාජයට ද පරමාදර්ශයක් ලෙසිනි. එහෙත් ඇතැම් පාඨග්ජන හික්ෂුන් වහන්සේලාගේ ක්‍රියාකලාප බුදු සසුනේ වීර පැවැත්මට බරපතල ගැටලු ඇති කළේ ය. වැසිකිළි පරිහරණයේ දී බඳුනේ ජලය ස්වල්පයක් ඉතිරි කිරීම මුල්කොට ගෙන ධර්මධර හා විනයධර හික්ෂුන් වහන්සේලා දෙපිරිසක් අතර ඇති වූ කළහකාරී හැසිරීම නිදසුනකි. සසුනේ පැවැත්මට හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් ම එල්ල වූ අභියෝගයට බුදුරදුන් මුහුණ දුන්නේ සිදු කළ වැරද්ද ඔවුන්ට ම තේරුම් ගැනීමට අවස්ථාව සලසා දෙමින් තාවකාලික ව ඔවුන්ගෙන් ඇත් වීමෙනි. උන් වහන්සේ පාරිලෙයා වනයේ වාසය කළේ එම වකවානුවේ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේ හික්ෂුන් වහන්සේලාට ඉදිරිපත් කළ ධර්මයට හා විනයට අදාළ කරුණු වැරදි ලෙස ග්‍රහණය කොටගෙන සසුනට අභියෝග එල්ල වෙද්දී උන් වහන්සේ සිය ශ්‍රාවකයින්ගේ යහපැවැත්ම වෙනුවෙන් උපේක්ෂා සහගත ව හා උපාය කුසලතාවෙන් ඊට මුහුණ දුන් සේක. කිසිදු කරුණක් නිසා හික්ෂු සමාජයේ සමගිසම්පන්න බව බිඳ වැටීමට උන් වහන්සේ ඉඩ නොතැබූ අතර සමග්ගා හෝථ මා විවදථ යනුවෙන් විවාද නොකොට සමගි වන ලෙස කළහකාරී හික්ෂුන්ට දේශනා කළහ. සිසුන් ලෙසත් වැඩිහිටියන් ලෙසත් සමාජය තුළ කටයුතු කිරීමේ දී දැඩි මතධාරී ව හා අගතිගාමී ව කළහකාරී ලෙස කටයුතු කිරීමෙන් තමාටත් සමාජයටත් අවැඩක් සිදුවන බව වටහා ගත යුතු ය. එසේ ම එවැනි අභියෝගාත්මක අවස්ථාවල බුද්ධිමත් ව ක්‍රියා කළ යුතු බව අප උගත යුතු වැදගත් පාඩමකි. එවන් අවස්ථාවල දී අපක්ෂපාතී ව හා සත්‍යය වෙනුවෙන් පෙනී සිටීමෙන් බොහෝ ගැටලුවලට විසඳුම් ලබා ගත හැකි ය.

බුදු සිරිතේ විවිධ දුෂ්කර සිදුවීම් අතර වේරංජා පුරයේ වස් විසූ කාල සීමාව සුවිශේෂී වූවකි. එම කාල සීමාව තුළ විවර, පිණ්ඩපාත, සේනාසන, ගිලන්පස යන ප්‍රත්‍ය පහසුකම් උන් වහන්සේට නොලැබුණි. ඉතා රළු, කටුක ආහාර වැළඳීමට උන් වහන්සේට සිදු විය. එහෙත් උන් වහන්සේ ඒ සියලු බාධකවලට උපේක්ෂාවෙන් මුහුණ දුන් සේක. ඉගෙනුම ලබන වකවානුවේ ශිෂ්‍යයන් වශයෙන් අපට ද ඇතැම් විට නිරාහාර ව සිටීමට සිදු විය හැකි ය. සුව පහසු ඇඳුම් පැලඳුම් හෝ වාසස්ථාන හෝ අහිමි විය හැකි ය. එහෙත් ඒ කිසිවක් සිය මූලික අරමුණ වන ඉගෙනුමට බාධකයක් කොට නොගැනීමට අප වග බලා ගත යුතු ය. විභාගවලින් සාර්ථක එල නෙළාගත් සිසුන්ගේ ජීවන තොරතුරු විමසා බැලීමේ දී ඔවුන් විවිධ දුෂ්කරතා රැසක් මධ්‍යයේ එම ජයග්‍රහණ අත්පත් කොටගෙන ඇති බව අපට පැහැදිලි වනු ඇත.

බුදුදහම මගින් උගන්වන්නේ අල්පේච්ඡ, වාමි, සරල දිවිපෙවෙතකි. ඇතැම් අවස්ථාවල දී බුදුරජාණන් වහන්සේට සෙනසුනක් වූයේ සුන්දර වන අරණකි. සුව පහසු මන්දිර මෙන් ම වන පියස ද උන් වහන්සේ සම සිතින් ඉවසා වදාළේ පාරිසරික අභියෝග ජය ගැනීමට තිබූ හැකියාව ලෝකයාට ප්‍රදර්ශනය කරමිනි. එසේ ම අනේපිඬු සිටුකුමා, විශාඛා සිටු දේවිය වැනි දායක දායිකාවෝ උන් වහන්සේට කහවණු කෝටි ගණන් වටිනා ආරාම පූජා කළහ. එම ආරාමවල සැපසම්පත් කෙරෙහි උන් වහන්සේ ඇලුම් කළේ නම් බොහෝ පිරිස්වලට බුදුදහම අභියෝගයට ලක් කළ හැකි ව තිබුණි. උන් වහන්සේ ඒ සියල්ලෙහි නොබැඳුණු සේක; අපිස් දිවියක් ම ගත කළ සේක.

ඉගෙනුමෙහි නිරත වන අපට නොයෙකුත් බාධක දුක් කම්කටොලුවලට මුහුණ දීමට සිදු වේ. කිසි යම් කාර්යයක ආරම්භය, පවත්වාගෙන යාම හා අවසානය යන කවර අවස්ථාවක වුව ද විවිධ අභියෝග එල්ල විය හැකි ය. මනා අවබෝධයක් හා අධිෂ්ඨානයක් ඇති විට ඒවාට සාර්ථක ව මුහුණ දිය හැකි ය. බොදු දරුවකුගේ පෞරුෂය සතු සුවිශේෂී ලක්ෂණය නම් අභියෝග ජය ගෙන ඉදිරියට යාම ය. අභියෝග හමුවේ බියෙන් පලා ගොස් කුසිත ව කටයුතු කරන්නාගේ මෙලොව ජීවිතය මෙන් ම පරලොව ජීවිතය ද අසාර්ථක වේ. මෙලොව ජීවත් වන ඇතැමකුගේ ජීවිතවල කිසිදු අරමුණක් නොමැත. ඔවුහු නිෂ්ඵල අයුරින් කාලය ගත කරන අතර මිනිසත් බවේ එල නෙළා ගන්නෝ නොවෙති. සිය දක්ෂතා හැදින් නිවැරදි ඉලක්ක පිහිටුවාගෙන කටයුතු කරන්නා ජය ගන්නේ විභාග පමණක් නොවේ. ඔහු මෙලොව ජීවිතය ම ජය ගනී; පරලොව ද ජය ගනී. එවැන්නකුට ළඟා විය නොහැකි තත්වයක් නොමැත. යම් ක්‍රියාවක් ආරම්භයේ නොසැලී කටයුතු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. වරෙක උත්සාහය අසාර්ථක වූ පමණින් පසුබට හෝ පසුතැවිලි හෝ නොවිය යුතු ය. පරාජය තුළ ම ජයග්‍රහණයේ මාවත වැටී ඇති බව තරයේ සිහි තබා ගත යුතු ය. එළඹෙන බාධක හමුවේ උපාය කුසලතාවෙන් ක්‍රියා කළ යුතු ය. බුදු සිරිතෙන් අප නිසි ප්‍රයෝජන ගත් සැබෑ බොදු දරුවන් වන්නේ එවිට ය.

සාරාංශය

බෝසත් දිවිය මෙන් ම බුදු සිරිත ද අභියෝගවලින් ගහණ වූවකි. දස මාර සේනා පැරදවීම, මාර දුවරුන්ට මුහුණ දීම, සත් සතිය ගත කිරීම, සෝඡිකාරාම හික්ෂුන්ගේ කළහකාරී හැසිරීම, චේරංජා පුර වස් විසීම, ආරාම පිළිගැනීම යන අවස්ථාවල දී බුදුරදුන් කටයුතු කළ ආකාරයෙන් අභියෝගවලට මුහුණ දිය යුතු ආකාරය පිළිබඳ ආදර්ශ රැසක් අපට උගත හැකි ය. අභියෝග සැමට පොදු වන අතර අප ඒවාට මුහුණ දෙන ආකාරය එකිනෙකාට වෙනස් වේ. සිසුන් වශයෙන් අපට ද මුහුණ දීමට සිදු වන අභියෝග රැසකි. ආරම්භයේ දී ම අභියෝග හැදින් ගැනීම, ධෛර්ය සම්පන්න ව ඊට මුහුණ දීම, නොසැලී කටයුතු කිරීම ඉතා වැදගත් ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. බුදු සිරිතේ අභියෝගාත්මක සිදුවීම් පෙළගස්වා ඒ ඇසුරින් ඔබ ලබා ගත් ආදර්ශ පෙන්වා දෙන්න.
2. ඔබ ජීවිතයේ මුහුණ දී ඇති අභියෝග පහක් ලැයිස්තු ගත කරන්න.
3. එම අභියෝග හමුවේ ඔබ කටයුතු කළ ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
4. අභියෝගවලට මුහුණ දීමට ඔබ වර්ධනය කර ගත යුතු ගුණාංග පහක් ලියන්න.

ප්‍රහුණුවට

අක්කෝධෙන ජනේ කෝධං
අසාධුං සාධුනා ජනේ
ජනේ කදරියං දානේන
සචචෙන අලිකවාදිනං

ක්‍රෝධ කරන්නා ක්‍රෝධ නොකිරීමෙන් ජය ගත යුතු ය. අයහපත කරන්නා යහපත කිරීමෙන් ජය ගත යුතු ය. මසුරුකම් කරන්නා දන් දීමෙන් ජය ගත යුතු ය. බොරු කියන්නා සත්‍ය වචනයෙන් ජයග්‍රහණය කළ යුතු ය.